

3. GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS

3.1 ÁLLOMÁNYALAKÍTÁS

Könyvtárunk állománya 2020-ban 10 516 dokumentummal gyarapodott, melynek összes naplóértéke nagyságrendileg 20 millió forinttal kevesebb, mint 2019-ben, összesen: 90 132 930,- Ft. Ebből a Keleti Gyűjtemény gyarapodása 732 tétel, a Kézirattáré 3 tétel, a Mikrofilmtáré 2 tétel.

Egyéb ajándék és magyar ajándék összesen (KFB-t és NKA-t is beleértve): 6086 tétel, értéke összesen: 34 597 742,- Ft

Az egyéb csere összesen (könyv, folyóirat): 1110 tétel, melynek értéke összesen: 16 052 955,- Ft.

A magyar vétel és egyéb vétel összesen: 675 tételt tesz ki, melynek értéke összesen: 36 128 330,- Ft.

Kötelezpéldányként 777 tételt kaptunk, ez mintegy 100 tétellel kevesebb, mint tavaly. Értéke összesen: 3 191 903,- Ft.

A Nemzeti Casino feldolgozása révén 1847 tétellel gyarapodott állományunk, melyhez a teljes feldolgozást követően, szakértői egyeztetés után tudunk értékadatot szolgáltatni.

Könyvelosztótól (KEO) 21 tétel származott 162 000,- Ft értékben.

Összességében elmondható, hogy 2020-ban némileg csökkent az állományba vétel, melynek egyik oka, hogy korábbi kapcsolatainkat nem tudtuk ugyanúgy működtetni, az intézmények, kiadók, magánszemélyek elérése, a velük történő kapcsolattartás stb. sokkal nehezebb volt, és egy ideig az OSZK kötelezpéldányválogatása is szünetelt.

2020-ban 17 tételen 11 035 db dokumentumot töröltünk az állományból összesen 1 109 160,- Ft értékben.

A Keleti Gyűjtemény ORI adatbázisába a Gyűjteményszervezési Osztály és a Keleti Gyűjtemény közösen 732 tételt leltározott be 13 451 927,- Ft értékben. Ebből könyv, CD, mikrofilm, DVD: 538 db 4 782 527,- Ft értékben, folyóirat: 194 db 8 669 430,- Ft értékben.

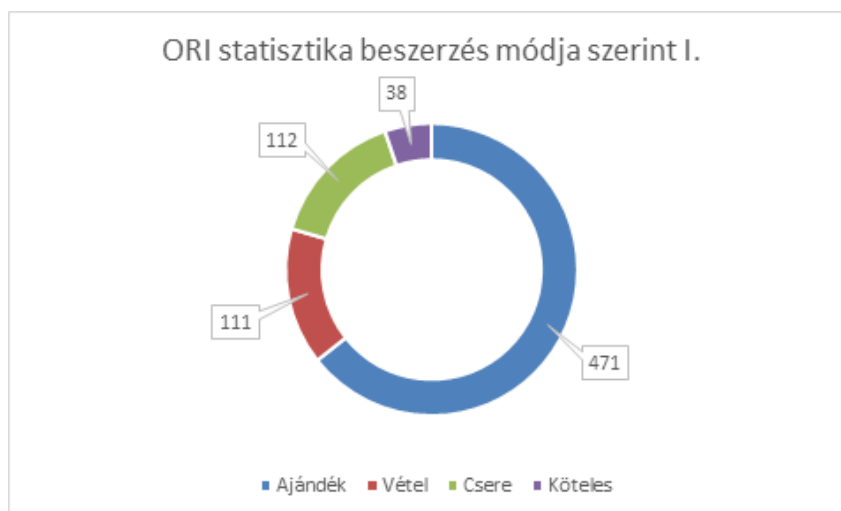
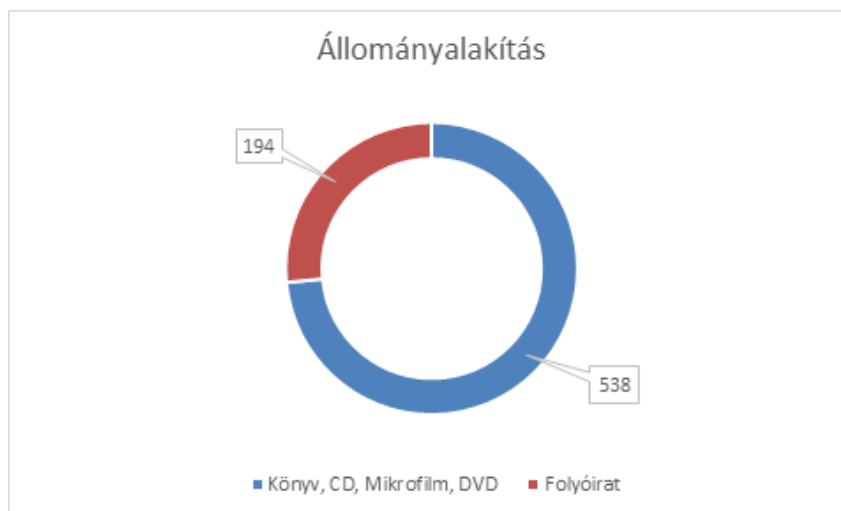
Folyóirat, könyv, CD, mikrofilm, DVD megoszlása a beszerzési módja szerint:

Ajándék: 471 db 2 801 757,- Ft értékben.

Vétel: 111 db 8 257 625,- Ft értékben.

Csere: 112 db 2 191 980,- Ft értékben.

Köteles: 38 db 200 595,- Ft értékben.

3.1.1 KÖNYVEK

Vétel

A könyvtár 2020-ban sajnos csak az év végén tudott szerzeményezni, a kiadók egy része nem is vállalta az év végi szállítást, sőt, némely esetben magát a rendelés teljesítését sem. Emiatt a szerzeményezési keret terhére vásárolt kötetek feldolgozása többségében csak 2021 első negyedében történik meg a kötetek beérkezését követően.

Könyvek tekintetében 2020-ban jóval kevesebb, csak 235 kötettel gyarapodott állományunk 8 028 820,- Ft naplóértékben. A megvásárolt könyvek megoszlása: 3 db hazai kiadvány összesen 33 330,- Ft értékben, 232 külföldi kötetet 7 995 490,- Ft naplóértékben szereztünk be. (A Keleti Gyűjtemény nélkül: 200 db kötet, összesen: 6 572 525,- Ft, ebből magyar: 3 db, 33 330,- Ft, külföldi: 197 db, 6 539 195,- Ft.)

Az Országos Dokumentumellátási Rendszer (ODR) keretére 2020-ban összesen 41 db kötetet vásároltunk, összesen 1 749 474,- Ft értékben, melyet a korábbi évekhez hasonlóan csak új, Magyarországon nem fellelhető idegen nyelvű szakirodalomra fordítottunk. A vételben beszerzett kiadványok egy része ezúttal is kutatóink és olvasóink javaslatait figyelembe véve került megrendelésre.

A Keleti Gyűjtemény részére 35 db dokumentumot szereztünk be 1 456 295,- Ft értékben.

Belső gyarapodás raktárból

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

24 tétel

Csere

2020 során a nemzetközi csere keretében 474 könyvet szerzeményeztünk összesen 4 133 395,- Ft értékben.

Jelentősebb kiajánlások négy alkalommal történtek, ekkor 44 partnernek összesen 558 tételt ajánlottunk, melyből 22 partner választott, és összességében 320 tételt tudunk teljesíteni. A Washington (Library of Congress) számára ajánlott 446 tételből 80 könyvet választottak ki, és a hozzájuk eljuttatott 3 duplum listáról 266 tételből 146 könyvet kértek. Két folyóiratot ajánlottunk fel, amelyet elfogadtak: Magyar Krónika és a Beszédkutatás. Komoly probléma, hogy második éve nem küldik a kvóta szerint nekünk járó cserekiadványokat, mivel a vírushelyzet miatt náluk ez a részleg nem dolgozik, az azt megelőző évben pedig technikai átállás miatt voltak akadályoztatva.

A másik három listát egy alkalommal küldtük 41 partnernek, összesen 445 tételt, melyből 183 tételt tudunk teljesíteni. Szállítóleveles nyilvántartásunk alapján 1116 folyóiratot és a sorozatokkal együtt 610 könyvet küldtünk el. Az év során összesen 576 csomagot adtunk fel, kézbesítéssel pedig 32 csomag, levélként 3 ment el.

2020-ban 50 listáról válogattunk cserébe könyveket, összesen 308 tételben.

Országoként a következőképpen alakult a cserekapcsolat:

Ország	Listák száma	Választott tételek száma
Ausztria	1	1
Belarusz	3	6
Belgium	1	14
Lengyelország	16	91
Litvánia	3	19
Németország	3	19
Oroszország	15	46
Románia	3	37
Szerbia	5	66
Szlovákia	2	6
Moldova	1	3
USA	6	226

Nemzetközi cserepartnereink száma 2020-ban tovább csökkent, jelenleg 293 aktív intézménnyel folytatunk kiadványcserét.

A meglévő cserekapcsolati hálózat áttekintését folytattuk, intézményi céljaink és feladataink függvényében folyamatosan kerestük a lehetőséget az egyensúlyi kapcsolatok kialakítására, továbbá a magyar tudományos eredmények terjesztésére.

Mivel az Akadémiai Kiadó folyóirataira 2020-ban sem fizettünk elő, az open accessre való átállás viszont nem történt meg, és nem is várható a közeljövőben, több partnerünk is jelezte csalódottságát. Az általuk küldött értékes kiadványok ellentételezésére nem voltak elegendők a számukra ajánlott duplumkötetek, illetve saját magyar nyelvű kiadványaink. Az év végén nagy örömeinkre kiderült, hogy 2021-re ismét előfizethetünk az Akadémiai Kiadó által kiadott nyomtatott folyóiratokra legfontosabb partnereink számára. Ehhez gondosan mérlegeltük, melyek azok a partnerek, melyeknél az egyensúly fenntartása és a küldeményeik relevanciája miatt elsőrendű fontosságú a csere fenntartása. Az előfizetések megtörténte előtt a partnereket újra megkérdeztük, hogy megfelelő-e számukra az adott folyóiratelőfizetés. Igen kedvező válaszokat kaptunk, a partnerek örültek a csere élénkítésének.

Külön figyelmet fordítottunk a Keleti Gyűjtemény számára fontos cserepartnerekre, és a Keleti Gyűjtemény folyamatos együttműködése mellett az ő prioritásaik mentén alakítjuk a további küldemények sorát. A Keleti Gyűjtemény nemzetközi csere révén történő gyarapodása (csak könyv) 27 rekord, melynek értéke 5 802 640,- Ft

Ajándék

A könyvtár 2020-ban is több alkalommal kapott ajándékba könyveket és folyóiratokat. Az adományozók közül külön említést érdemelnek az alábbiak:

- MTA Határon Túli Magyarok Titkársága révén 200 db kötet,
- Arnóth József, a baseli Naturhistorisches Museum egykori munkatársa és az MTA KIK, valamint a Magyar Természettudományi Múzeum régi mecénása jóvoltából december közepén érkezett 250 kötet,
- William J. Mc Cormack író irodalomtörténész és költő, a Royal Irish Academy rendes, illetve a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tiszteletbeli tagja által felajánlott könyvek közül 2020-ban kb. 300 darab kötet,
- a 2020-ban Simonyi Károly örököseitől és Voigt Vilmostól kapott jelentős könyvanyag.

A Könyv és Folyóirat Bizottság (KFB) révén történt gyarapodás: könyv: 63 db, 288 105,- Ft értékben, folyóirat: 147 db, 2 378 270,- Ft értékben.

A Nemzeti Kulturális Alap (NKA) folyóirat-támogatása 2021-ben: 27 db 159 910,- Ft.

Minden további kategóriát beleértve az összes ajándékba kapott könyvdokumentum (egyéb ajándék, magyar ajándék, KFB) 4815 rekord, végső összértéke: 25 664 632,- Ft.

Az akadémiai és köztestületi tagoktól érkező tudományos monográfiák 2020-ban kisebb számban érkeztek, mint a korábbi években. Noha reméltük, hogy a szervezeti változások után is megküldik az Eötvös Loránd Kutatóhálózat (ELKH) intézményei a megjelenő kiadványokat, 2020-ban ez a szám azonban sokkal kisebb volt, mint korábban: összesen csak 25 db tétel (426 900,- Ft értékben).

A Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye 66 tétel könyvvel gyarapodott Simonyi Károly (1916–2001) könyvtárából.

Kötelespéldány

2020-ban is részt vettünk az OSZK kötelespéldány-válogatásán, és hetente jelöltük a gyűjtőkörünkbe illő kiadványokat. Állományunk 2021-ben kötelespéldányokból az alábbiak szerint gyarapodott: könyv 707 db, 2 719 213,- Ft, folyóirat: 70 db, 722 690,- Ft.

3.1.2 FOLYÓIRATOK

Állományunk gyarapodását 2020-ban is vétel, nemzetközi csere, kötelespéldány, ajándék útján, valamint az NKA és az MTA KFB által támogatott folyóiratokkal értük el.

2020-ban mintegy 7756 folyóiratfüzetet érkeztettünk, 2417 folyóiratkötetet vettünk állományba 49 417 955,- Ft értékben, és 69 új folyóiratot dolgoztunk fel.

A gyarapodás módja szerinti megoszlás ebben az évben is a tavalyihoz hasonlóan alakult.

Ár szerint:

Csere 24%

Vétel 57%

Ajándék 18%

Köteles példány 1%

Az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottsága ajándékának aránya idén 4, illetve 5%-a volt a teljes folyóirat-gyarapodásnak.

Darabszám szerint:

Csere 26%

Vétel 18%

Ajándék 53%

Köteles 3%

Vétel

A 2020-ban naplózott folyóirat kötetek 18% -át (440 egység, 28 099 510,- Ft értékben) vétel útján szereztük be, érték alapján ez az éves folyóirat-gyarapodás 57%-a volt.

A 2020-ra nyomtatott formában előfizetett külföldi folyóiratok száma (a 2019-es 386 db helyett) csak 218 volt. Ezek a fő gyűjtőkörbe tartozó fontos periodikák azonban az EISZ keretében előfizetett adatbázisokon keresztül elérhetőek. A Compass+ adatai alapján az Akadémiai Könyvtár 2020-ban összesen 22 520 egyedi címet ért el, ebből 18 902 volt egyedi folyóiratcím.

A hazai vételes folyóiratokat többségében a Magyar Postánál, illetve a Könyvtárellátónál fizettük elő.

Csere

Az év folyamán 1116 hazai nyomtatott folyóiratfüzetet küldtünk ki partnereinknek. A cserébe érkezett és állományba is vett folyóiratok száma (kötött és füzet) a tavalyi 784 helyett 363 db volt, a tavalyi 16 512 783,- érték helyett 11 912 645,- Ft értékben.

Ajándék

Sok folyóiratot kaptunk 2020-ban, összesen mintegy 1271 folyóiratkötetet, melynek értéke megközelítőleg 8 933 110,- Ft volt. Magyarországról 1178 kötetet vettünk át 7 734 780,- Ft értékben, külföldről pedig 93 kötetet 1 198 330,- Ft értékben. Az ajándékok a korábbi évekhez hasonlóan kiadóktól (külön említést érdemel a L'Harmattan és a Kossuth Kiadó neve), szerkesztőségektől, magánszemélyektől, hagyatékokból, valamint a Nemzeti Kulturális Alaptól érkeztek.

Kötelespéldány

A könyvekhez hasonlóan, a folyóiratok beszerzésénél is fontos tényező maradt a kötelespéldány. 2020-ban 70 folyóiratkötet került állományba, összértéke 472 690,- Ft volt.

Duplum- és fölöspéldány felajánlás

Duplum- és fölöspéldányainkból (könyv és folyóirat) a beszámolási évben 11 könyvtár válogatott (érthető módon e tevékenységre is hatással volt a vírushelyzet), és összesen 547 kötet talált gazdára az alábbi táblázatban foglaltak szerint:

Intézmény	Város	Db
OSZK	Budapest	43
Néprajzi Múzeum Könyvtára	Budapest	3
ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár	Budapest	24
Corvinus Egyetem	Budapest	2
ELTE BTK Régészettudományi Intézet Könyvtára	Budapest	9
Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtára	Budapest	13
ELKH BTK Történettudományi Intézet Könyvtára	Budapest	5
ELKH BTK Régészeti Intézet Könyvtára	Budapest	1
Wigner Fizikai Kutatóközpont	Budapest	1
Eszterházy Károly Egyetem	Eger	400
SZTE Klebelsberg Könyvtár	Szeged	46
Összesen:		547

Hazai könyvtáraktól

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály Folyóirat Csoportja évek óta figyeli a Könyvtári Intézet honlapján közzétett folyóiratfőlőpéldány-jegyzékeket, és példánysoraink kiegészítésére ezek alapján bekéri az állományunkból hiányzó évfolyamokat. 2020-ban főként a Nyelvtudományi Intézet, a KSH, a Semmelweis Egyetem, az ELTE és az SZTE könyvtárától vettünk át folyóiratokat, közel 130 címhez.

3.1.3 ELEKTRONIKUS TARTALMAK

2020-ban az alábbi adatbázisokhoz fértünk hozzá az Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Nemzeti Program keretében:

- Academic Search Complete
- Akadémiai Kiadó folyóiratai
- ADT (Nem teljes évben)
- Bibliotheca Teubneriana Latina Online
- Brill Jacoby Online
- Brill Journals – Middle East & Islamic Studies
- Citation Connection
- De Gruyter HSS Package
- Gale Literary Sources
- InCites
- Journal and Highly Cited Data (JHCD)
- JSTORArts & Sciences IX (Archive Collections)
- JSTORArts & Sciences X (Archive Collections)
- JSTORArts & Sciences XI (Archive Collections)
- JSTORArts & Sciences XII (Archive Collections)
- JSTORArts & Sciences XIII (Archive Collections)
- JSTORArts & Sciences XIV (Archive Collections)
- JSTORArts & Sciences XV (Archive Collections)
- JSTOR Essential Collection (Archive Collections)
- L'Harmattan Digitális Adatbázis
- Nature
- Osiris
- Oxford University Press Journals - Humanities Collection
- Project MUSE Premium Collection
- Science Magazine - Science Online
- ScienceDirect Freedom Collection

- SciVal
- Scopus
- SpringerLink
- Thesaurus Linguae Latinae (TLL)
- Web of Science

Egyéni adatbázis-előfizetések

- Ancient Texts of Food and Drink - Yin shi gu ji
- Encyclopaedia of Islam
- Index Islamicus Online
- Journal of National Essence - Guo cui xue bao
- KLfG (Kritisches Lexikon der fremdsprachigen Gegenwartsliteratur)
- KLG (Kritisches Lexikon der deutschsprachigen Gegenwartsliteratur)
- L'Année Philologique
- New Pauly: Encyclopedia of the Ancient World / Der Neue Pauly: Enzyklopädie der Antike
- Newspapers Full-text Database - Quan wen bao zhi zi liao ku
- Sinica Sinoweb - Jing dian ren wen xue kan ku
- Taiwan Literature Series - Taiwan wen xian cong kan
- Western Travellers in the Islamic World Online

A korábbi évek gyakorlatát követve 2020-ban is több adatbázishoz kaptunk próbáhozáférést, ami főként a karantén alatt – távoli eléréssel párosítva – bizonyult hasznosnak a kutatók számára:

- Archives of the Grand Secretariat
- ProQuest (több adatbázis is: Early English Books Online, ProQuest One Academic Periodicals Archive Online, ProQuest One Literature)
- Scripta Sinica
- Statista
- Taylor and Francis E-books

3.1.4 KÜLÖNGYŰJTEMÉNYEK GYARAPODÁSA

Keleti Gyűjtemény

A Keleti Gyűjtemény számára 2020-ban némiképp kevesebb, összesen 732 tételt vettünk állományba, (könyv, folyóirat, CD, DVD, mikrofilm) összesen 13 451 957,- Ft értékben. Ebből folyóirat: 194 db, 8 669 430,- Ft értékben, könyv, CD, mikrofilm, DVD: 538 db, összesen: 4 782 527,- Ft értékben.

A folyóirat, könyv, CD, mikrofilm, DVD gyarapodása a beszerzési módja szerint:

Ajándék: 471, 2 801 757,- Ft értékben, vétel: 111, összesen: 8 257 625,- Ft értékben. Csere révén kevesebb, összesen 112 db érkezett 2 191 980,- Ft értékben, míg kötelespéldány: 38 db, összesen: 200 595,- Ft értékben.

Az év folyamán a tajvani kiviteli korlátozások miatt a megállapodás alapján általunk válogatható éves kontingens nem érkezett meg.

Január 29-én Abai Kunanbajev költő-filozófus születésének 175. évfordulóján rendezett ünnepség keretében a kazah nemzeti könyvtár ajándékként 74 kazak, orosz és angol nyelvű művet kaptunk ajándékba.

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

Ajándék

Barabás Miklósnak a Sáros megyei elöljárókat (Andrássy György, Péchy Lucián, Bornemisza Ágoston, a negyedik személy azonosítatlan) ábrázoló, 1843-ból származó rajza. (Ajándékozó: Bornemisza Lajos és Bornemisza József)

Beöthy Zsolttal kapcsolatos dokumentumok. (Ajándékozó: Horánszky Nándor)

Grenács László (1933–2017) fizikus, az MTA külső tagja hagyatékrésze. (Ajándékozó: Grenács Mathias, Grenács André)

Hollán Zsuzsa és Rajki Sándor akadémikusokra vonatkozó dokumentumok. (Ajándékozó: Herzka Ferenc)
Király István (1921–1989) akadémikus, irodalomtörténész egy eddig ismeretlen interjújának javított, jegyzetelt xeroxmásolata (Ajándékozó: Agárdi Péter)

Simonyi Károly (1916–2001) akadémikus, fizikus, mérnök régi könyvei. (Ajándékozó: Simonyi Tamás, Charles Simonyi)

Telcs Ede: Zágoni Mikes Kelemen. Plakett. (Ajándékozó: Korvin Gábor)

Váli Dezső festőművésztől naplójának 48–49. kötete. (Ajándékozó: Váli Dezső)

Vásárlás

Mályusz Elemér (1898–1989) történész hagyatéka.

Szabó Lőrinc *A Sátán műremekei* kötete nyitó versének *Mérget! Revolvert!* eredeti kézírata.

3.2 FELDOLGOZÁS

A pandémiás helyzetre való tekintettel a 2020-as évben munkánk nem a megszokott mederben haladt. A kurrens feldolgozói munkafolyamatokat adaptáltuk az otthoni munkavégzéshez. Ennek keretében a Gyűjteményszervezési Osztály feldolgozói a következő feladatok végezték otthonról 2020 folyamán:

- a selejtezendő szláv anyag rögzítése a leltárkönyvként (is) funkcionáló Alephben – a törlés automatikus lebonyolítása érdekében;
- állományrevízió-előkészítés: beszkenelt őrlapok alapján automatikusan generált-, úgynevezett BIB rekordok honosítása, kereshetővé tétele, példányainak rendezése. A munka a belső raktári állományhoz tartozó rekordok javításával indult;
- az MTA akadémikusai névauthority rekordjainak javítása, aktualizálása a hozzájuk kapcsolódó bibliográfia rekordokban végzett szükséges javításokat is beleértve (a Szakinformatikai Osztállyal közösen koordinált feladat);
- fényképről történő revízió: a munkafolyamat távmunkára való alkalmazása több ellenőrzési pont kihagyásával járt, viszont a kurrens feldolgozás keretében főként olyan dokumentumokkal találkozunk, amelyek több könyvtár (köztük általában a kiadó ország nemzeti könyvtára) katalógusában is megtalálhatók. A revízió alapja így a rekordban szereplő adatok és a más könyvtárak leírásában szereplő adatok összevetése lett.
- fényképről történő leírás: előkészítő munka (a szükségesnek ítélt oldalak szkennelése/befényképezése) után a könyv tartalmi és formai feltárása, példányrekord készítése. A 2020. év főként Wilhelm Quandt és Dr. Han Anna hagyatékának, valamint a William J. Mc Cormack ajándékainak feldolgozásával, az állományrevízió előkészítésével, a Lukács Archívum nem hagyatéki könyvanyagának feldolgozásával telt a kurrensen beérkező könyvanyag állományba vételén túl. A Quandt-hagyatékból 2020-ban közel 2000 dokumentumot vettünk állományba, és további közel 4000 kötetet hasonlítottunk be. A feldolgozás munkafolyamatának összesített adatai szerint a Gyűjteményszervezési Osztály feldolgozó kollégái 2020-ban 28 693 új bibliográfiai rekorddal és 8658 új authority rekorddal bővítették a katalógust (Nemzeti Casinó feldolgozásával együtt).

2020 decemberében – előzetes egyeztetések és javítások után – 9701 db új rekordot küldtünk be a WorldCat nemzetközi katalógusba. Ezenkívül elküldtünk egy 660 db tételből álló törlési listát is, amely az időközben törölt rekordjaink azonosítóit (rendszerszám) tartalmazza.

A MOKKA – Magyar Országos Közös Katalógusba 19 136 db rekordot töltöttünk fel.

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

Kézirat

Befejeződött Lukács György hagyatékának feldolgozása.

Befejeződött Beöthy Zsolttal kapcsolatos dokumentumok feldolgozása.

Befejeződött Horánszky Lajos hagyatékrészének feldolgozása.

Folytatódott Mérei Ferenc (1909–1986) hagyatékának feldolgozása.

Folytatódott R. Várkonyi Ágnes (1928–2014) történész hagyatékának feldolgozása.

Elkezdődött Ruffy Péter hagyatékának feldolgozása.

Összesen 497 dokumentumról 178 rekord készült, az osztály munkatársai feldolgoztak 84 disszertációt és 3 analekta-dokumentumot.

Folytatódott a RAL-iktatókönyvek Aleph-be vitele: 20 rekord készült.

A járvány miatt feldolgozó munkát home office-ban nem lehetett végezni, ehelyett a katalógusunkat digitalizáltuk. A napi norma 60 db volt, az elkészült rekordok száma összesen 55 177 lett.

Régikönyv

Az év során régi könyvről összesen 1433 rekord készült.

Folytatódott az RMK III. 17. századi nyomtatványok feldolgozása példányleírással, a többes példányok összegyűjtése, a fölöslegessé vált rekordok törlése. Elkezdődött a Ráth-gyűjtemény RMK III-ba tartozó 16. századi részének feldolgozása.

Folytatódott a Törökbálintról behozott 16. századi könyvek feldolgozása.

Folytatódott az Ant. jelzetű állomány nyomtatott katalógusának előkészítése. Ebben jelenleg 511 tétel írja le az 1500–1550 közötti nyomtatványokat (sormetszetekkel, fingerprintekkel stb.). Terjedelme jelenleg 511 A4 méretű oldal.

Befejeződött az „s. a.”, vagyis ismeretlen megjelenési idejű könyvek áttekintése a lehetséges antikvák kiszűrése végett, ennek folyamán 17 476 rekord ellenőrzésére került sor, és végül 10 kiadványról bizonyosodott be, hogy antikva.

Befejeződött Simonyi Károly régikönyv ajándékának feldolgozása

3.2.1 KÖNYVEK ÉS FOLYÓIRATOK FELDOLGOZÁSA

A Tájékoztatói és Olvasószolgálati Osztály munkatársai 2020-ban összesen 5878 új rekordot hoztak létre és 11 938 rekordot módosítottak az online katalógusban, továbbá a hagyatéki anyagok behasonlításával segítették a feldolgozó munkát.

A Keleti Gyűjtemény munkatársai az év folyamán 5678 új rekordot vettek fel, és 8758 rekordmódosítást végeztek.

Az új anyag felvétele és a rekatalogizálás mellett jelentős volt a digitalizált kéziratos anyag Aleph-be vitele, és a REAL-ba végzett feltöltések metaadatokkal való ellátása.

Katalogizálás informatikai támogatása – Szakinformatikai Osztály

Év közben folyamatos volt a feldolgozással kapcsolatos „napi kérések” kiszolgálása: legyűjtések, listák készítése, paraméter-táblák, nyomtatási sablonok, katalogizáló űrlapok és jogosultságok módosítása, Web-OPAC működésének kezelése, csoportos rekord-módosítás, és törlés (ún. sta_del rekordok).

Az újonnan indult feldolgozás miatt – előzetes egyeztetések, illetve mentés után – töröltük az LGYL (Lukács levelezése) báziskódú rekordokat (10 716) az adatbázisból.

Az osztályvezetők részére folyamatosan megküldtük a havi katalogizáló statisztika adatait.

Az év folyamán – előzetes ellenőrzést követően – 19 136 db BIB-rekordot (23 178 db példányrekorddal) küldtünk be a MOKKA-ba. A minimális számban visszakapott hibás rekordokat javításra továbbítottuk a feldolgozó kollégáknak.

2020-ban 9701 db új rekordot adtunk be a WorldCat nemzetközi katalógusba, valamint 664 db törlendő rekord azonosítóját küldtük meg az OCLC-nek. A beadás előtt – szorosan együttműködve a Gyűjteményszervezési Osztály munkatársaival – elvégeztük a szükséges ellenőrzéseket és rekord-javításokat.

A (rekatalogizálással létrehozott és egyéb, példányrekord nélkül előállított) bibliográfiai rekordok példányadatai alapján 27 652 db példányrekordot generáltunk automatikusan. A bibliográfiai rekordokban elvégeztük a szükséges módosításokat.

Folytattuk a mikrofilm A-s rekordok javítását és a példányrekordok létrehozását.

Az év elején (február) és végén (december) teljes indexelést (direkt, besorolási és word-index) végeztünk az adatbázison. Az Ex Libris-szel együttműködve többször végeztünk elemzéseket és teszteléseket az indexelési munkafolyamat meggyorsítása érdekében.

Informatikai eszközökkel támogattuk a járványhelyzet indokolta otthoni munkavégzésre való átállást. Új Aleph-kliens telepítőt és telepítési útmutatót készítettünk, amelyeket közös meghajtón tettünk elérhetővé a kollégák számára, illetve kérésre e-mailen is megküldtünk. Több esetben mi végeztük a kliensek telepítését az otthoni gépekre (néhányszor távsegítséggel). Aleph-usereket hoztunk létre, valamint jogosultságokat módosítottunk. Összeállítottunk egy feldolgozási útmutatót a katalogizálók munkájának segítésére.

Az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem (ORZSE) könyvtárának munkatársaival egyeztető megbeszélést folytattunk indexelési rendszerük fejlesztési lehetőségeiről.

3.2.2 SPECIÁLIS DOKUMENTUMOK FELDOLGOZÁSA

Keleti Gyűjtemény

A Kaufmann-gyűjtemény Kaufmann B jelű, héber nyelvű könyveinek online katalogizálása az év végén fejeződött be. A munkát külső hebraista szakértő végezte. Ezzel újabb 1061 könyvvel gyarapodott az Aleph-ben elérhető régi könyves állományunk.

Az év folyamán 204 tibeti kézirat került be az Aleph-be.

A Ligeti-hagyaték feldolgozása eredményeként ebben az évben 903 tétellel gyarapodott az online katalógus. A Dunhuang Academy által teljes egészében digitalizált Stein Aurél-fotóanyag online hozzáférhetővé tételéhez 2019-ben megkezdtük a fotók bevezetését és metaadatolását az Alephbe, a munka 2020-ban folytatódott.

3.2.3 LUKÁCS ARCHÍVUM

Az év elején befejeződött a Lukács Archívum hagyatéki anyag visszaszállítása a lakásba.

Az év során a nem hagyatéki anyag szétválogatásra került. Azokat a dolgokat és dokumentumokat, amelyek Lukács személyéhez és munkásságához köthetők, függetlenül attól, hogy benne voltak-e a Lukács Archívum leltárában vagy sem, feldolgoztuk és visszaszállítottuk a lakásba.

Ami nem köthető Lukácshoz, azt áthelyeztük az MTA KIK leltárába, amennyiben ez duplum volt a saját állományunkkal, akkor selejtezésre került, amire pedig szükségünk volt, azt megtartottuk, jelölve a beszerzés forrásaként a Lukács Archívumot. Rossz minőségű fénymásolatok, különlenyomatok, aprónyomtatványok esetén előfordult az azonnali törlés is a Lukács Archívum állományából. A disszertációk és egyéb dolgozatok is törlésre kerültek a Lukács Archívum leltárból (ha benne voltak) és átszállítottuk a kéziratárba.

A semmilyen leltárban nem szereplő folyóiratokat listáztuk (3548 füzet), amiben volt Lukács mű, vagy róla szóló cikk, azt a digitalizáló műhelybe szállítottuk későbbi digitalizálásra (kb. 1100 füzet), a maradék anyagból pótoltuk a saját állományt, ha lehetséges volt.

Az év végén a nem hagyatéki, de LAK leltárban szereplő, Lukácshoz köthető anyag visszaszállításra került a lakásba (kb. 930 kötet).

A nem hagyatéki, LAK leltárban nem szereplő, Lukácshoz köthető anyagot kihelyezett állományként fogjuk visszavinni a lakásba, de ezek már az MTA KIK leltárában szereplő művek.

3.2.4 LELTÁRI ELŐKÉSZÜLETEK

Az év során a Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztállyal együttműködve főként rekatalogizálást, bibliográfiai rekordok honosítását és rekordjavítást végeztünk, valamint a leltári naplók ellenőrzését és dokumentálásának munkafolyamatát aktualizáltuk.

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály az egész év folyamán, de különösen a COVID-19 járvány miatti korlátozások idején számos területen vett részt a Gyűjteményszervezési Osztály munkájában. A tervezett állományrevízió előkészítését szolgálta a leltárkönyvek ellenőrzése, a rekatalogizálás, a bibliográfiai rekordok honosítása, a könyvek és folyóiratok rekordjainak javítása, rövidített leírás készítése az állományból szabályosan vagy még 1977-ben törölt, illetve lappang státuszú könyvekről, továbbá az 1950 és 1980 között megjelent, apasztásra kerülő szláv nyelvű kiadványokról. Az egyszerűsített rekordokat részben a raktáros munkatársak készítették. A Szakinformatikai Osztály listát készített az online katalógusban nem szereplő raktári jelzetekről; ennek alapján kb. 5000 belső raktári dokumentumnál ellenőriztük, ténylegesen megvan-e a könyv, és az őrlapok segítségével megkezdtük a behasonlítást és rekatalogizálást.

Részvétel a leltári munkafolyamatokban – Szakinformatikai Osztály

Az év elején részt vettünk a leltári munkafolyamatokat összehangoló bizottság ülésén. Az információk összegyűjtése, rendezése után részletes állományellenőrzési beszámolót készítettünk.

Elkészítettük a 6–11. apasztási listákat. A BIB-rekordokhoz csoportosan példányokat generáltunk. A rekordokban elvégeztük a szükséges módosítást (852\$9, 8529 indikátor-törlés).

A 400 és 600 ezres raktári szám tartományokban meghatároztuk a raktári szám hiányát. A listákat megküldtük az Olvasószolgálat munkatársainak.

Támogatást nyújtottunk a Keleti Gyűjtemény munkatársainak az kézikönyvtári állomány leltárához. Előkészítettük a vonalkód-beolvasáson alapuló állományrevíziót. Elvégeztük a leltár kiértékelését, hiány-listát készítettünk, majd módosítási javaslatokat fogalmaztunk meg a jegyzőkönyv elkészítéséhez. Az utómunkálatok elvégzése után a Keleti Gyűjtemény munkatársaival együttműködve lezártuk a leltárt.

A havi leltári listák legyűjtése folyamatos volt. Év végén elkészítettük az éves leltári listát is.

3.2.5 REPOZITÓRIUMI TÉTELEK FELDOLGOZÁSA

2020-ban a Gyűjteményszervezési Osztály egy munkatársa vett részt a könyvtár REAL repozitóriumának építésében, az év során 232 tételt hagyott jóvá.